

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ivlii Cæsarisi Scaligeri Epistolæ & Orationes

Scaliger, Julius Caesar

Lugduni Batavorum, 1600

In Libros De Plantis Falso Aristoteli Attribvtos, præfatio, ad Gabrielem
Minutium Præfectum Præturæ Rutenorum. VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70455)

IN LIBROS DE PLANTIS

FALSO ARISTOTELI ATTRIBVTOS,

*prafatio, ad Gabrielem Minutium**Præfectum Prætura Rute-**norum. VIII.*

MYLT A versantur in opinione hominum, Gabriel Minuti, quorum partim obscura sunt propter excellentiam nobilitatis, cuius fulgori comparatus intellectus pene tenebrosus est: alia contra latent nos propter exiguitatem naturæ suæ, quæ nullam pene sui speciem creare possunt in animis nostris. Illorum exemplum capiendum est ab iis substantiis, quæ nullis commixtæ materiis longinquæ sunt a sensibus humanis. Idea vero materiæ primæ nullis æque pictæ accidentibus a mortalium cognitione tam longe sita est, vix vt olim cognita vnus Aristotelis cultu sera ceperit incrementa: quæ haud scio, an etiam nunc adeptæ sint vltimam perfectionem. Atque horum quidem natura talis fuit. Ea vero philosophiæ pars, quæ plantarum atque animalium complectitur explicationem, cum per se esset difficilis, quod variis diffinitas res terrarum spatiis simul cum populorum mutatione, quæ quotidie pene contingit,

tingit, necesse fuit etiam nomina commutare: tum est facta morosior, ne dicam odiosa, vel priscorum ignauia, vel posteriorum negligentia simul & temeritate. Illi enim, quæ sua tempestate pro cognitis habebant, describere aggressi, tanquam de æternis atque incorruptibilibus agerent, pauca sæpe, non raro nulla signa apposuere, quibus a successoribus recognoscerentur. Hi ad primam quanque vel leuissimam interdum notam certas digesserunt ignotarum formarum classes, alienis suppositis, atque etiam contrariis aliquando: adeo ut nocentissima venena quoque vice salubrium medicamentorum inuenerint impudenter. Nonnulli dum nihil non scisse videri volunt, aggestis in vnum vere chaos, atque indecore coagmentatis omnibus, eam tentarunt molitionem, quæ importuna opulencia sua facile ostentaret inopiam. Contra horum odio exacerbati ij, quos vel metus culpæ, vel imbecillitatis conscientia, vel prouinciæ perplexitas absterrebat, vniuersum consilium quod ad id negotij spectabat ita putarunt abiiciendum, ut summam scientiam in ea statuerent securitate, quæ per alieni regni contemptum suæ magnitudinis faceret opinionem

D

nionem

nionem. Neque horum longe a primis seculis exempla sunt petenda. etiamnum hodie viget vtraque factio : & ea quæ tribus herbulis , ac potius tribus verbulis populariter, atque etiam seditiose iubet, vt a se nobis satis fieri posse censeamus : & ea, quæ nisi Germanicas herbas quoque pro Syris atque Africanis subdat, vniuersam operã nostram perditam ducat in re medicamentaria. Quorum, Minuti, velitationes haud tam ex mea recensione cognoscens, quam ex tuo iudicio perpendens (quanuis iussu regio & armis te oportet tueri præturam tuam, & iudiciis publicis eius omnes ordines in officio continere) mecum tamen mirari sæpe solitus es. Neque vero extrema hæc abs te probari, scilicet vel ambitionem satagendi, vel ignauos fastuososq. contemptus, sed vtrosque decere temperari horum desidiam viuidioribus disquisitionibus, illorum præcipites cupiditates metis iis, quibus humanorum commodorũ ratio præscriberetur. Ad cuius tam prudentis sententiæ confirmationem addebas ea, quæ nullis obiectionibus labefactari posse viderentur. Nam tametsi vnã quãpiam ad agritudinem profligandam vnus plantæ speciem posse facere scriptum est : tamen

men

men cum in Natura nihil esse frustra fa-
teamur , & sub eodem genere proxi-
ma facie , ac viribus , plures certis factis
periculis exploratæ sint: tum sæpenume-
ro, quæ ita conueniunt in illo ambitu simi-
litudinis , inter se priuatis facultatibus
dissimiles reperiantur : non ab re factum
videtur , si ab iis , qui & scientiæ nomen ,
& sapientiæ opinionem sunt consequuti ,
receptæ atq. adiunctæ sint ad illam primo
cognitam: hæ quoque aliæ, quæ postea sese
vel obtulerunt casu , vel ab aliis iudicatæ
dicerentur. Quocirca sæpe contigit , vt
quas priorum vicarias putabamus, inuentæ
multis, variis, exquisitis experimentis vti-
liores illis, reponi mererentur in prima
commendatione. Ne nunc depugnemus
illud, omnino id pene in omnibus euenire,
vt secundaria ope hac addatur protagoni-
stis (vt ita dicam) illis aliquid supplementi,
quod sine controuersia desideretur. Ita e
contrario. Quia nequaquam congiarium
damus, sed vt veteres Latini loquebantur,
præbia modicis haustibus : efficacissima
quæque seligenda sunt ab ignauioribus,
atque ad nostram operam tam feliciter ,
quam prudenter transferenda. Qua mo-
deratione fiet, vt etiam nescisse quædam,

non sit flagitio ascribendum. Plerunque enim a Natura id elaboratum est, ut quando nō sit ad manus quod in vltima Æthiopia suis illa indigenis apparauit: non negarit communis vtriusque loci parens in tua regione quædam, ut lenissime dicam, minime negligenda. Quanquam hæc pro aliis potius, quam mea causa dixisse videri possum: qui iam tot annos ita versatus in cognitione stirpium, ut meipsum euerterim, nondum etiam vel in aliorum inuentis, vel in meis iudiciis acquiescam. Cæterum quemadmodum in theoria cupidus sumus, atque etiam haud parum iniqui nobis ipsis: ita in officiis quotidianis tale sequimur temperamentum; ut si modestia prudentiaque sola curatio perfici queat, nemo videatur in prouinciis capescendis cautior, nemo in absoluendis felicior. Atque ipsas quidem historias nostras nondum audemus publice profiteri, propter eas causas quas alias dixi tibi. In Theophrasti vero libros omnes a nobis & versos & sectos alio modo, quam quo perperam digesti circum ferebantur, commentarios iam pridem absolutos propediem edituri sumus. Interea vero hosce, qui Aristotelis nomine proscripti sunt hæctenus, cum iam operariorum manus

nus

nus poscant, tibi mitto muneri; ut de quibus per huius anni (quod meminisse potes) initia inter vos a Baiulio disputatum sit, cognoscas: an integra serenaque maneat inmutata nebulosaque ætate memoria, cuius in ætate meliore fueras admirator. Quod si quid exciderit (vereor enim) fortasse mihi: te illa tua, quam a Natura larga, ut aiunt, ut ego solco, etiam utraque manu datam, iurisprudentiæ exercitiis, humanioris literaturæ cultu, philosophicæ ac medicæ theoriæ cognitione, diuinæ scientiæ præceptis cumulatissimam fecisti, castigare, demere, addere quantum desit, atque mihi innumeris occupato negotiis, familiaribus, ciuilibus, literariis, ignoscere non pigebit.

PRÆFATIO.

* * *

POSTEA QUAM ita meo fato comparatum fuit, ut priscis exspoliatus ornamentis nouam splendoris fortunam quærere coactus sim; qualem gloriam ex maiorum meorum monumentis sperare decuisset, talem meis auspiciis atque ærumnis propositam esse animaduertebam. Ut enim verendum fuisset mihi ne quid degenerando amitte-

D 3

rem